

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд

ПСИХОЛИНГВИСТИЧНИ АСПЕКТИ ПРИ УСВОЯВАНЕТО НА ЗНАКОВИ СИСТЕМИ

на **Николай Михайлов Шиндаров**,

редовен докторант в Катедрата по български език към Факултета по славянски филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“,

за присъждане на образователната и научна степен **доктор** по докторска програма *Български език – семиотика*, професионално направление 2.1. *Филология*, област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*, с научен ръководител: проф. д-р Гергана Дачева

Автор на становището (член на НЖ): Радослав Михайлов Цонев, доктор, доцент в Югозападния университет „Неофит Рилски“

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Докторант Николай Михайлов Шиндаров е завършил специалността „Славянска филология“ (магистърска степен) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2017 г. От 2020 г. е редовен докторант в Катедрата по български език към Факултета по славянски филологии на Софийския университет по докторска програма *Български език – семиотика* с научен ръководител проф. д-р Гергана Дачева.

Николай Шиндаров е представил за защита своя дисертационен труд „Психолингвистични аспекти при усвояването на знакови системи“, София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2023, 254 с.“ и автореферата към него. Участвал е в 3 международни научни конференции. Публикувал е 3 статии по проблематиката на дисертацията в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове и има една статия под печат.

Представените от Николай Михайлов Шиндаров материали за защитата изпълняват националните минимални изисквания за придобиването на образователната и научна степен **доктор** по чл. 26, ал. 2 и 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и са в съответствие с изискванията по чл. 2, ал.

1 от ППЗРАСРБ и по чл. 63 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представения за защита дисертационен труд

Научните приноси в дисертационния труд „Психолингвистични аспекти при усвояването на знакови системи“ са пряко свързани с успешно решените задачи на изследването. Някои от тях са:

* Трудът е оригинално експериментално изследване на възможностите за овладяването на чужд език (особено по отношение на лексиката) посредством използването на видеоигри.

* Обширно са представени теоретичната и методологичната рамка на проучването. Посочени са основните семиотични теории, видовете знаци и особеностите на езика като знакова система. Направен е подробен преглед на литературата за различните методики за ефективно дългосрочно запаметяване и на методите за преподаване, които оказват положителен ефект върху мотивацията на учащите. Предлаганата методология и резултатите от дисертационния труд могат да се използват от други автори при бъдещи експериментални изследвания.

* Научните понятия, с които си служи докторантът в дисертацията, са добре дефинирани и обяснени убедително.

* Установени са структурните характеристики на видеоигрите като комплексни семиотични структури, изградени от звукови и графични знакови системи, организирани като акустичен код и визуален код.

* Разработеният модел на образователна видеоигра за запаметяване на нови думи от чужд език е тестван успешно в реална педагогическа среда (с 38 ученици от 5. клас на 120 ОУ „Г. С. Раковски“ в град София).

* Съставената в резултат на проведеното изследване база данни от 1898 лексикални единици, разпределени по нивата им на преподаване според Cambridge, може да се използва пълноценно за изграждане на учебни текстове при практическото обучение по чужд език.

* Приносни са изводите на докторанта за това, че:

– видеоигрите притежават потенциала да бъдат по-ефикасни от конвенционалните начини за преподаване и могат успешно да бъдат използвани за запаметяване на нови чуждоезикови единици;

– имплицитното усвояване на знаци и на правилната им употреба в знакови системи би могло да има съществени предимства пред експлицитните методи за преподаване;

– използването на образователни (и същевременно занимателни) видеоигри създава предпоставка за засилена мотивация при изучаването и запаметяването на думи от други езици и т.н.

III. Заключение

Дисертационният труд „Психолингвистични аспекти при усвояването на знакови системи“ притежава езиковедски достойнства и има висока научна теоретична и приложна стойност. Проучването е иновативно, текстът е последователно структуриран и стилистично единен. Заради гореизброените качества на изследването и приносните моменти в него убедено давам своя положителен вот и препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят присъждането на образователната и научна степен **доктор** на Николай Михайлов Шиндаров.

23.03.2023 г.

Благоевград

Член на журито:

Доц. д-р Р. Цонев